Miljøvurderinger

Natur-, teknik- og miljøudvalget, tirsdag den 1. september 2026

Miljøvurderingsloven

En miljøvurdering (eller VVM for konkrete projekter) er en formel proces, der sikrer, at virkningerne på miljøet undersøges grundigt, før myndighederne vedtager planer eller giver tilladelse til anlægsprojekter. Processen inddrager offentligheden og vurderer faktorer som natur, sundhed, vand, luft og klima.

Forholdet er beskrevet i gældende vejledning til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) Planer og programmer (VEJ nr. 9094 af 21/02/2024).

Screening for miljøvurderingspligt (bilag 2)

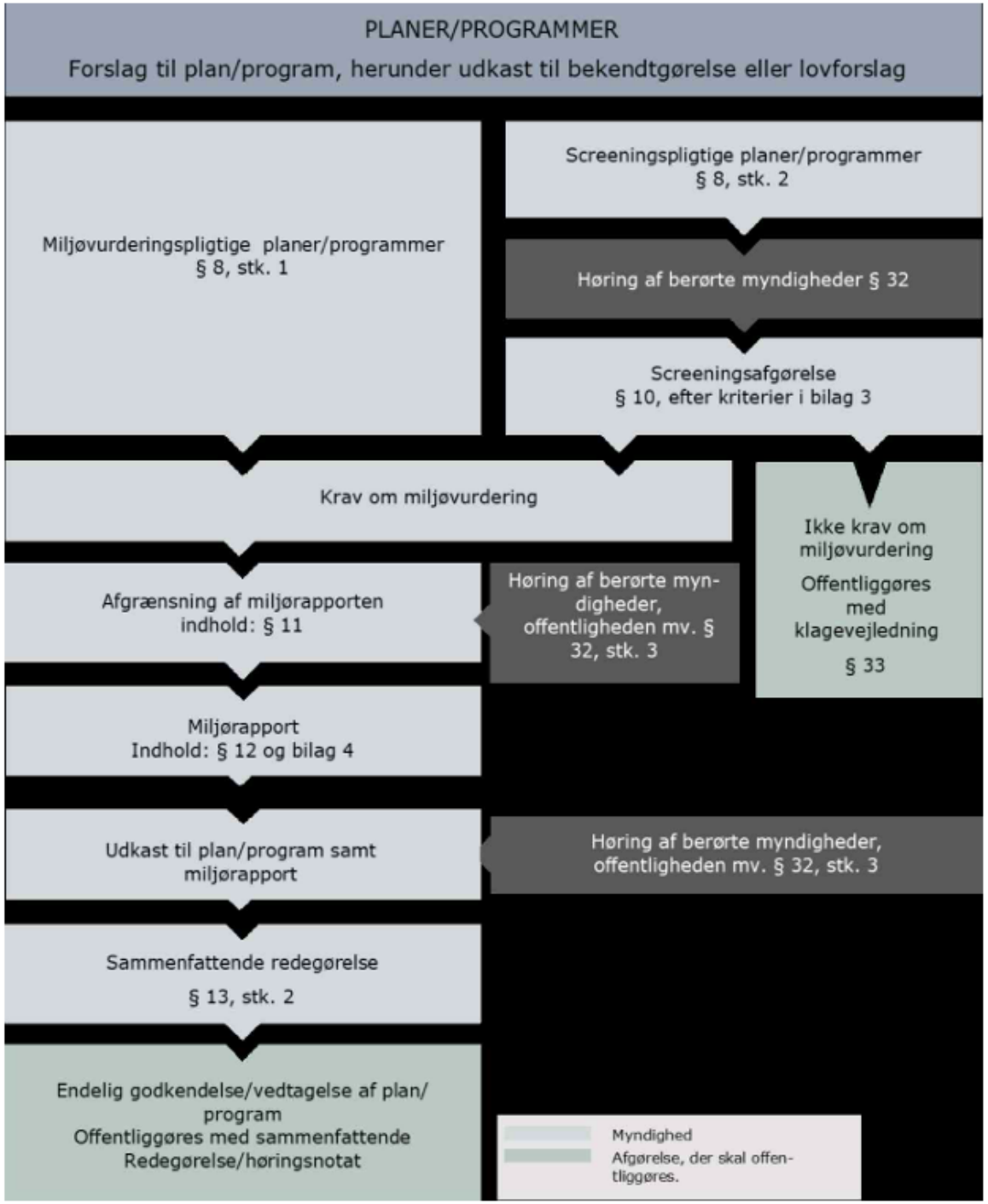
Screening for miljøvurderingspligt er den indledende vurdering, der afgør, om et projekt eller en plan kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Formålet er at besvare spørgsmålet:

Er påvirkningen så væsentlig, at der skal udarbejdes en egentlig miljøvurdering?

En screening for miljøvurderingspligt kan have to udfald:

- Ingen væsentlig miljøpåvirkning → ingen yderligere miljøvurdering nødvendig.
- Potentiel væsentlig miljøpåvirkning → der skal gennemføres en miljøvurdering.

Screeningen er et "filter", der skal sikre proportionalitet, men stadig opfylde lovens overordnede formål om højt miljøbeskyttelsesniveau og bæredygtig udvikling.

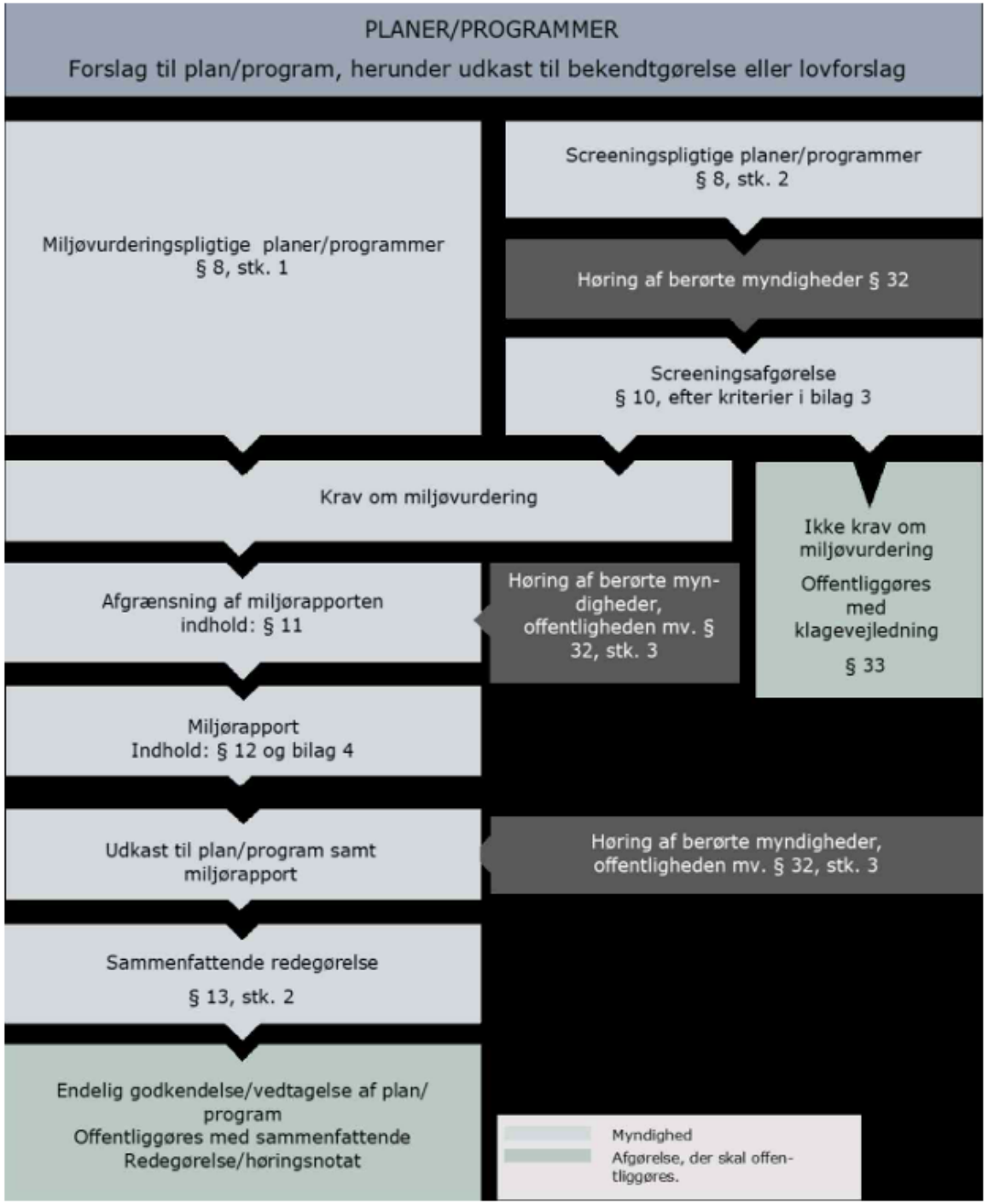

Miljøvurdering

Miljømiljørapport (miljøkonsekvensrapport) er en langt mere omfattende analyse af miljøpåvirkningerne. Der tages udgangspunkt i et bredt miljøbergreb som bl.a. omfatter:

- Påvirkning af natur, biodiversitet og beskyttede arter.
- Påvirkning af landskab, kulturarv og rekreative interesser.
- Påvirkning af mennesker, sundhed, klima, vand og jord.
- Mulige alternativer.
- Afværgeforanstaltninger.

Miljøvurderingen danner grundlag for den endelige beslutning og udformning af projektet eller planen.

Kommunens tredelte rolle ved miljøvurdering

Kommunen som koordinerende myndighed
Kommunalbestyrelsen er som hovedregel kompetent myndighed for projekter på land omfattet af bilag 1 og 2. Kommunen foretager screening, om der skal gennemføres miljøvurdering og træffer en screeningsafgørelse.

For projekter omfattet af § 15 gennemfører kommunen den fulde miljøvurderingsproces, udpeger berørte myndigheder, gennemfører høringer og træffer afgørelse om tilladelse efter § 25.

Kommunen som bygherre
Kommunen kan være bygherre, når den selv tager initiativ til et projekt. Kommunen skal sikre objektivitet og en passende adskillelse mellem uforenelige funktioner, så den del af kommunen, der udarbejder og driver projektet, er organisatorisk adskilt fra den del, der behandler ansøgningen og træffer afgørelse.

Der skal foretages en intern opdeling i myndighedsspor og bygherrespor.

Kommunen som berørt myndighed
Kommunen har rolle som berørt myndighed, når den på grund af sit specifikke miljøansvar eller lokale/regional kompetence bliver berørt af et projekt eller en plan. Kommunen skal afgive høringssvar i screenings- og miljøvurderingsprocessen.

Hvis kommunen både udarbejder en plan/program og skal høres som berørt myndighed, skal der internt sikres en passende adskillelse mellem de enheder, der udarbejder planen, og de enheder, der afgiver høringssvar.

Hvornår skal der miljøvurderes (bilag 6)

Tre hovedvurderinger:

Screeningsspørgsmålet: Kan projektet forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet?

Projektets karakteristika

Projektets karakteristika

- Dimensioner og udformning
- Kumulation med andre projekter
- Brug af naturressourcer
- Affaldsproduktion
- Forurening og gener
- Ulykker og klimarisici
- Menneskers sundhed

Jo større projekt, ressourceforbrug eller risiko, desto større sandsynlighed for væsentlig miljøpåvirkning

Syddjurs KOMMUNE

Projektets placering

Projektets placering

- Arealanvendelse
- Naturressourcers kvalitet
- Vådområder og vandløb
- Kyst- og havområder
- Skove og naturområder
- Natura 2000 og fredninger
- Tætbefolkede områder
- Kulturhistoriske interesser

Selv mindre projekter kan være væsentlige i miljømæssigt sårbare områder.

Syddjurs KOMMUNE

Potentielle Miljøpåvirkninger

- Omfang og geografisk udstrækning
- Indvirkningens art
- Grænseoverskridende effekter
- Intensitet og kompleksitet
- Sandsynlighed
- Varighed, hyppighed og reversibilitet
- Kumulative effekter
- Mulighed for afværgeforanstaltninger

Vurder både konsekvens og sandsynlighed.

Syddjurs KOMMUNE

Praktisk Screeningsmodel (myndighed)

Projekt

↓

Karakteristika

↓

Placering

↓

Miljøpåvirkninger

↓

Væsentlig påvirkning?

↓

Ja = Miljøkonsekvensvurdering

Nej = Ikke VVM-pligt

Udvikling i praksis vedr. VVM-screening og miljøvurdering

Skærpede krav til screeningsafgørelser

En af de tydeligste udviklinger er, at mangelfulde screeningsafgørelser i stigende grad fører til ophævelse af planer og projekter. Planklagenævnet har gennem en række afgørelser lagt vægt på, at myndighederne skal foretage en reel og konkret vurdering af kriterierne i miljøvurderingsloven og ikke blot anvende standardbegrundelser. Lovguidens praksisoversigt beskriver ligefrem mangelfuld screening som en af de hyppigste årsager til, at planer tilsidesættes

Praktisk betydning: Kommuner bør være varsomme med at antage, at et plandokument falder uden for miljøvurderingslovens anvendelsesområde.

Mere fokus på kumulative påvirkninger

Både EU-retlig og dansk praksis har i stigende grad understreget, at påvirkninger ikke må vurderes isoleret. Der skal tages højde for projektets samlede miljøpåvirkning sammen med eksisterende og forventede aktiviteter i området. Dette gælder særligt ved energi-, havne-, råstof- og infrastrukturanlæg.

Praktisk betydning: Det er blevet vanskeligere at opdele et projekt i mindre dele for at undgå en fuld miljøvurdering.

Udvikling i praksis vedr. VVM-screening og miljøvurdering

Større vægt på Natura 2000 og biodiversitet

Efter en række EU-retlige afgørelser er samspillet mellem miljøvurderingsreglerne og habitatreglerne blevet endnu vigtigere. Myndighederne skal i højere grad kunne dokumentere, at potentielle påvirkninger af Natura 2000-områder og beskyttede arter er tilstrækkeligt belyst allerede i screenings- og miljøvurderingsfasen.

Praktisk betydning: Flere projekter kræver omfattende biologiske undersøgelser tidligere i processen.

Klima som miljøparameter fylder mere

Der er sket en markant udvikling i behandlingen af klimaforhold. Klimaeffekter, drivhusgasudledninger, klimatilpasning og robusthed over for klimaforandringer indgår nu langt mere systematisk i miljøvurderinger end for bare få år siden. Dette følger både af udviklingen i EU's VVM-regler og af nyere vejledningsmateriale.

Praktisk betydning: Store projekter skal i stigende grad redegøre for CO_2-påvirkning og klimarisici.

Udvikling i praksis vedr. VVM-screening og miljøvurdering

Højere krav til begrundelse og offentlighed

Der ses også en tendens til, at klagenævnene stiller større krav til gennemsigtighed, offentlighedens adgang til oplysninger og myndighedernes begrundelser. Dette gælder både ved screening, afgrænsning af miljørapporter og den endelige miljøvurdering.

Praktisk betydning: der stille høje krav til arbejdet med høringssvar som er en meget ressourcetung opgave.

Udvikling i praksis vedr. VVM-screening og miljøvurdering

Sammenfatning af udviklingen indenfor miljøvurderingsområdet.

- **Skærpede krav til screeningsafgørelser og begrundelser.**
- **Bredere anvendelse af miljøvurderingspligten gennem EU-praksis.**
- **Større fokus på kumulative effekter, biodiversitet og klima**

Hvis en screeningsafgørelse eller miljørapport / miljøkonsekvensrapport findes mangelfuld, kan planen ikke vedtages eller projektet ikke påbegyndes, før der ligger en gyldig afgørelse.

Oversigt over projekter og planer i Teknik og Miljø der afventer miljøvurdering

- **Klimatilpasningsprojektet Vendehøj -** Forsinket på ca. 1 år (planlagt 1. kvartal 2026 – nu 1. kvartal 2027)
- **Klimatilpasningsprojektet Kappelgårdsparken -** Forventet forsinkelse på ca. 1 år (planlagt midt 2026 – nu midt 2027)

- **Nord-Sydvejen gennem Ryomgård, etape 4** – Forventet forsinkelse på ca. 1 år (planlagt ultimo 2027 – nu ultimo 2028)
- **Cykelsti Tirstrup – Rosmus** – Forsinket ca. 1 år (Forventet aflevering midt 2026 – nu midt 2027, også grundet øvrige godkendelser)

- **Folkeparken på Halvøen i Ebeltoft (pågår)** – pågår sideløbende med projektering, så pt ingen forsinkelse

- Tillæg til spildevandsplanen for **Handrup Bakker** (Miljørapport)
- Hjemtagelse af screening / miljøvurdering af **Korup Sø og Saksvad Bæk** (Grøn Trepart)

Konsekvenser

Tidsmæssige konsekvenser

Forventede forsinkelser på anlæg som følge af manglende screening.

Ressourcemæssige konsekvenser

Internt ressourceforbrug i Natur og Miljø samt øvrige involverede fagområder

- Ressourcetræk – berørt myndigheder (1½ - 2 årsværk på tværs af myndigheder (Natur & Miljø, Plan og Mobilitet)
- Ressourcetræk – sagsbehandling miljøvurdering (2 – 3 årsværk)